

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:
Egész évre 12 ft, félévre 6 ft, évnegyedre 3 ft o. é.

Szerkesztői szállás: Belső-tordautca 122. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Bécs, szeptember 13-án.

△ Az osztrák tartományokban bevégződtek a reichsrath-választások. Meg van tehát a kétharmadat meghaladó szlávpartii többség: 206 képviselő közül csak 32 tartozván a németpárthoz. A szlávpartii zömét Galiczia, Cseh- és Morvaország adta, az elsőből mind a 38 szlávpartii; a csehek közül 54 közt, 40, — Morvaországból pedig 22 képviselő közül 18 szlávpartii jutott be a reichsrathba; Tirol, Felső-Ausztria, Krajna, Dalmatia nagy contingenssel járultak e döntő többség megalakításához. Másfelől a németek Stajerhonból (11), Sziléziából (5) s főleg Alsó-Ausztriából honnan mind a 18 képviselő németpárti — szerezték össze parlamenti dandárakat.

Ha az osztrák választások ilyen eredményén végig tekintünk, egyelőre azt gondolhatnók, hogy amott Lajthán tul a német elem egészen fálnak szorítottatik. Pedig korántsem. Az osztrák alkotmányon bármely gyökeres reformot csak úgy lehet végrehajtani, ha az erre czélzó indítvány, javaslat, módosítás $\frac{2}{3}$ -ad többséggel fogadtatik el. Amde compact többséget fog-e képezni a szlávpartii, mely főszámra oly tekintélyesnek látszik? Ez alig hihető. Abban, hogy a tartományok, ha úgy akarjuk koronaországok nagyobb autonómiára tegyenek szert, s e végből landtagjaik széles hatáskörrel ruháztassanak fel — mindannyian egyet fognak érteni. Hanem mikor annak pozitív meghatározására kerülend a sor: mi és mennyi legyen ez a kibővített autonómia, e ponton nézetek valószínűleg nagyon szétágaznak.

Különbö a német kisebbségnek hatalmas hátréval szolgálhat a szlávpartiiak nézetkülönbségein, s követeléseik különböző mértékén kívül a csak imént lefolyt gasteinsalzburgi megegyezések. A németek szintugy megtízszerezve érezendik erejüket a parlamenti mérközésnél, valahányszor az egyetemes és hatalmas Nagy-Németországra tekintenek s a választási vereség szorosan egygyéforrott phalanxként állítandja őket szembe parlamenti ellenfeleikkel. Azután még ezek közt is ott vannak szövetségeseik: a galicziaiak, a kik nem csak hogy nem fogják a csehek netalán tulzó követeléseit mindenesetre pártolni, hanem jól felfogott nemzeti érdekeknél fogva mindannyiszor kezet szorítand nagy részök a németekkel, valahányszor Ausztria felbontására vezető foederalismus üti fel fejét a többség soraiban. Nagy előnye a németekre, s több mint bizonyos, hogy ezt s a szláv törekvések divergentiáját jeles capacitásu vezéreik jól felhasználadják, ugyszólva kizsákmányolandják, s így alkotmányos uton alig engednek meg lényegesebb változtatást a jelenlegi osztrák alkotmányon, kivéve azon concessiókat, melyeket a kibékülés érdekében bizonyon a németek sem fognak szláv testvéreiktől megtagadni elmenven a méltányosság határáig.

A németek eléggé eszélyesek lesznek arra, hogy egy emberként állapítsák meg azt, mely jogokat lehet és kell feladni a reichsrathnak, melyeket szükség ártu-házni a landtagokra. A német kisebbség jól tudja, hogy azon perczen minden befolyását elvesztené, a mint e pontban eltérő nézeteknek nyitna rést saját soraiban, ezért ettől óvakodni fog.

A reichsrathi szláv többség előttünk nem látszik oly fenyegetőnek, a mint erre a főszám tulnyomóságából lehetne következtetni.

Másfelől a németek parlamenti párttaktikájának nagy előnyére lesz az, hogy már most Hohenwarthnak is ki kell állania a sikra államreformáló, oly sokáig duggatott programjával; meg kell, hogy ismeresse azon kiegyezési pontozatokat, melyekkel a szlávokat igyekezett megnyugtanni; különösen várva várják azon opus felfedését, mely a cseheket a reichsrathba bemenetelre birta.

Ha a szláv többségre támaszkodó osztrák kormány terveit fölfedte, könnyebb lesz a németeknek eljárását irányozni, míg maguk fedett kártyákkal és óvatosan játszva kisebb számuk daczára is tudni fognak előnyöket kivívni nemcsak az összetartás, a kétharmad többség olykori kijátszása, hanem főleg a méltányos engedmények pártolása által.

Ez uton nemcsak a galicziaiak többségét látandják nem egy esetben oldaluk mellett, hanem a tulvérmes cseheken kívül mások is sorakozandának velök.

Eszélyesen eljárva, jól számítva a németek még a pártok közt megzavart egyensúlyt is helyreállíthatják, megingatottnak látszó álláspontjukat megszilárdíthatják, utját vágván a tulzó foederalisticus törekvéseknek.

Különböben, szerintünk a Hohenwarth kormánynak se lehet czélja a németeket teljesen sarokba szoríttatni, mert furcsa egy kiegyeztetési mű lenne az, mely igyekezett a kisebbséket áldozatok árán is megnyerni, s aztán a legerősebbet tenné elégtelenné.

A mint mi a dolgokat itten látjuk, az új reichsrath nem lesz szerfelett veszélyes a németekre, sőt az osztrák alkotmányt sem forgatandja ki sarkából; inkább csak arra nyitand tért, hogy az egymástól elidegenedett nemzetiségek összesimulhassanak, megtörvén a centrális-ták merev non possumusa; ez által pedig lehetővé váland az, hogy a reichsrathnak is hagyassék meg a mi az övé, az övének kell lenni, ha csak nem akarják Ausztriát atomjaira fel- és szétbontani; de a Landtagok is

kapják meg azon jogokat, melyek nélkül az országok önálló létele, fejlődése nem is képzelhető.

Lapszemle.

Az „Ung. Lloyd” helyesli, hogy a kormány a szerb „Omladina” törvénytelen üzelmeivel szemben erélyes eljárásra határozta magát. Ezen társulat, mely a szerb irodalom emelése czéljából keletkezett, tényleg a politikai agitációt szervezi a szerbek közt, s utóbb a szomszéd szláv tartományokat is hálójába vonta. Kísérlete, alapszabályait akként változtatni, hogy külföldi szlávok is a társulat tagjai lehessenek, az osztrák-magyar birodalom, Törökország és Szerbia nyugalmát veszélyeztető internationalis társulat alapítására vezetett volna. A hatóságnak tehát nem marad más választása, mint az „Omladinát” feloszlatni. Ezt csak helyeselni lehet, mert a demagogok tulkapásai ellen egyedüli hatályos eszköz az államtörvények kéréltelhetlen szigorrali alkalmazása.

A „Reform” constalálni óhajítja, hogy a szerb „Omladina” nem azért oszlattatott fel, a mit a magyarok, hanem azért a mit a szerbek ellen vétett; ugyanis alapszabályai „minden néven nevezendő, bármely törvényt és kormányt uráló szerbek közt (politikai) működésre való egyesítése czéloztatik, minek elé legaagyobb részt a velünk barátságos viszonyban álló szerb fejedelemségre irányul, ez ellen pedig a magyar kormány, itt nálunk, fegyvert kovácsolni nem engedhet; jó, hogy e heves ifjak gondolkozását higgadtabb szerb hazánkfiai nem osztják.

Telekkönyvi jegyzőkönyvek köz-zététele Erdélyben.

3754 sz. — 1871.

A nagyméltóságú m. kir. igazságügyminiszteriumnak folyó 1871-ik évi július 14-én 11,020 sz. alatt kelt rendelethe folytán e nevezett telekkönyvi munkálatokra nézve a következők tételnek közzé:

I. Az új telekkönyvek behozatala czéljából a helyszínelés Doboka és Belső-Szolnokmegyéekben, (az alább megnevezett községek kivételével) sz. kir. Erzsébethvárosban, Beszterce, Torda, Nagy-Enyed, Abrudbánya, Korna puszta, Verespatak, Déva és Vajda-Hunyad városokban teljesen befejeztetvén, a felvett telekjegyzőkönyvek az azokhoz tartozó birtok részlet-lajstromokkal és vázlatrajzokkal együtt az 1871. évi október hó 1-től fogva a II. alatt megnevezett törvényszékek mellett kirendelt telekkönyvi hivataloknak átadatnak, a hol azok megtekintése a kiszabott hivatalos órákban, mindenkinek megengedtetik.

II. A telekkönyvi hatóság teendőit végzi:

a) a belső-szolnokmegyei törvényszék Déésen, Belső-Szolnokmegye minden községére nézve, kivéve Apa-Nagyfalu, Csepán, Felső-Oroszfalu, Felső-Szőcs és Felső-Ilosva községeket, melyekben a helyszínelés még nem foganatosított.

b) A dobokamegyei törvényszék Szamosujvárt, Dobokamegye minden községére nézve, kivéve Gyeko községet, mely szintén nincs helyszínelve.

c) Küküllőmegyei tszéke Dicső-Szt-Mártonban. Sz. kir. Erzsébethvárosra nézve.

d) a besztercevidéki törvényszék Beszterczén. Beszterce városra nézve.

e) Tordamegyei törvényszék Tordán; Torda városra nézve.

f) Az alsó-fehérmegyei törvényszék N.-Enyeden; Nagy-Enyed, Abrudbánya, Korna puszta és Verespatak városokra nézve; végre

g) A hunyadmegyei törvényszék Déván, Déva és Vajda-Hunyad mezővárosokra nézve.

III. Az 1871. október 1-én kezdődő, s a fent említett törvényszékeknél teljesítendő ügyletek és hivatalos cselekvényekre vonatkozólag a következő felszólítások és rendelkezések bocsátatnak ki:

1) Mindazon személyek, kik már a telekjegyzőkönyveknek hitelesítésekor léteztek, vagy legalább még az 1871. évi október 1-je előtt szerzett tulajdon-, zálogbirtoklási- vagy haszonbéri jognál fogva, akár a fekvéségek megjelölése vagy a bejegyzett birtokviszonyok kinyomozása tekintetében, a telekjegyzőkönyvekben, valamely igazítást, kiegészítést, lejegyzést, hozzájegyzést vagy átjegyzést igényelhetni vélnek, ezennel felszólíttatnak, miszerint ebbeli igényeiket 1872. évi május 31-ig bezárólag annál bizonyosabban jelentsék be, minthogy különben ezen igények oly harmadik személyek kárára, kik 1871. október 1-től fogva a telekjegyzőkönyvekben foglalt bejegyzések alapján, további nyilvántartási jogokat jóhiszeműen szereznek, többé nem érvényesíthetők.

Ezen bejelentésnek minden, a telekjegyzőkönyvekben még be nem jegyzett birtokjogokra ki kell terjednie, nem tevéen különbséget, valjon azok a már használaton kívül tett régi, vagy a jelenleg még vezetett bevallási, telek- vagy más könyvekben, lapokban és lajstromokban előfordulnak-e vagy sem, s akár nyújtott légyen valamely fél, bármí bíróságnál valamely általa szerzett fekvőség tekintetében birtok átjegyzési kérvényt be, és akár van ezen kérvény elintézve, akár sem.

A bejelentésre kötelezetnek különösen tehát mind azon személyek, kiknek birtokjogaik, a helyszínelési

bizottmánytól sem önmaguk által, sem pedig az ezen bizottmánytól kirendelt képviselők által nem érvényesíttetek; vagy kik állítolag erősb, vagy közös birtokjogukat, a bizottmányilag kitudott és a telekjegyzőkönyvekbe bejegyzett tetteleg földbirtokos ellen, a helyszínelési szabályok által kijelölt módon igazolni képesek nem voltak, állítolagos igényök akár van a telekjegyzőkönyvekben, vagy az általános tárgyalási jegyzőkönyvben feljegyezve akár sem, (Vége köv.)

A „Kol. Közl.” eredeti távsürgönye.

Brünn. A német követek nem jelennek meg a morva Landtagon.

Prága. A cseh Landtagnak egy nemzetiségi törvény terjesztetik elő, ez az országgyűlést két nemzeti kamarára osztja szigoruan keresztül vívén a két nemzetiség teljes egyenjoguságát.

Flórencz. Rómában a had- és pénzügyminiszterium számára nagy palotákat építenek, a kisajátított kolostorok e czélra nem alkalmasak.

Fiume. Emlékirat készül a magyar parlamenthez, melyben azt kéri, hogy az osztrák Lloyd társulattal való szerződés csak 1873 végéig hosszabbíttassék meg, s ez alatt magyar tengeri kereskedő társulat létrejötte mozdíttassék elő.

Lipcsé. Bebel és Liebkrecht felhívják a socialdemokratákat Némethonban küldjék be üldöztesésökről az adatokat, hogy a német parlamentnél be lehessen vádolni a kormányt.

Legujabb táviratok.

Róma, szept. 13. Az „Opinione”, „Francia politika” feliratu cikkében írja: Örömmel vesszük tudomásul azon nyilatkozatot, melyet állítolag Rémusat gr. tett, hogy Franciaország a befejezett tényeket Olaszországban elfogadja és távolról sem szándékozik emezzel villongásokat kezdeni, s hogy a francia kormány nem óhajt egyebet, minthogy a pápa egyházi függetlensége minden támadás ellen biztosíttassék s a garancia-törvény meg ne szoríttassék. — Ha ez a francia kormány programja a római kérdésben, úgy bizonyos, hogy a viszony a két állam között szilárd alapon és szívélyes egyetértéssel ismét helyreállítható.

Bécs, szept. 13. A „Tageblatt” szerint Londonban az a hír, hogy a királynő uralkodótársává szándékozott emelni a walesi herceget. — A párisi keleti erődök 22-én adatnak át hivatalosan a francia hatóságoknak.

Bécs, szept. 13. A cseh országgyűléshez intézendő kir. leirat a mult évihez hasonlóan, nem fog az országgyűlés működéseinek részletes felsorolásába bo-csátkozni, s csak utólag érinti az egyes tárgyakat.

Prága, szept. 13. A „Pokrok” a küszöbön álló cseh országgyűlést „alkotmányozó”-nak nevezi s reméli, hogy királyi leirattal nyitattik meg.

München, szept. 13. A miniszterelnök ma Reichenhallba utazott, hogy Bismarckkal a főpapság ellen követendő eljárást illetőleg tanácskozzék.

Brünn, szept. 13. Az összes morva és sziléziai ultramontan egyként képviselői jövő kedden érkekeztet fvgnak itten tartani.

A „Wiener Abendpost” a salzburgi találkozásról.

egy londoni lap nyomán ezeket írja: „A két miniszter feladata egyszerűen annak megvizsgálásában állt, hogyan és mi módon lehet a Közép-Európában uralkodó két dynastia képviselőinek személyes közeledését illető áltamaik érdekeivel összhangzatba hozni s az európai béke fentartása körül értékesíteni. A két államférfiúnak becsületére szolgál, hogy egyenlő erélylyel és egyenlő bölcseséggel fogta fel az előnyöket, melyek az osztrák-magyar és német birodalmakra a megállapított politikából hárulnak. A gondolat, mely az egyesülést ez alkalommal sugallta, ugyanaz volt, mely a mult december nagy politikai demonstrációjában birja eredetét; ugyanis az, hogy a két állam viszonyai kizárólag nemzeti érdekeik által határozottassanak meg. Mindkét miniszter tehát külügyi kérdéseket csak annyiban akart érinteni, a mennyiben szükségessé válhatnék, hogy mindkét rész olyan eshetőségekkel szemben harckészen álljon, melyek lényegileg békés feladatokat hátráltatnák.

A megállapodás tárgya kizárólag védelmi volt s azért a gasteini program mindenütt, hol hasonló célokat követnek, csak rokonszenvenvel fogadható. Nem lehet tehát csodálkozni, hogy mindenkéltől Olaszország adta helyeslést a gasteini értekezet alapszemjéhez. Másrészt Angolország, mely rendesen a kezdeményezést szokta megragadni, ha a béke fentartása jó tekintelbe,

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 1-szor 7 kr. 2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj. — Hirdetéseket felvetetnek: Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjén László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler-nél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent

Nyiltérléi cikkek:

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez címzendők. — Előfizetések s hirdetési díjak a vldékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

mindeddig hallgatott. Ha azon tény maga, hogy két állam erkölcsi egyetértése az európai kérdések egyoldalu megoldásának megakadályozására elegendő, itt vagy amott kedvetlenséggel fogadtatik, úgy mégis léteznek más tárgyak, mint például a socialista mozgalom, melynek Gasteinban történt tárgyalását az ilyen érzelmek nélkül is kellene méltatni. Különösen Francia- és Oroszországnak kellene, tekintve az utóbbi idő eseményeit, a socialismus elleni minden elővigyázati rendszabályt örömmel üdvözölni.“

Gastein és Olaszország.

A félhivatalos Perseveranza a gasteini találkozásról, egy kétségtelenül sugalmazott cikket hoz, eszmemenete következő:

„Olaszország az osztrák-magyar és a német birodalommal kétségtelenül barátságos viszonyban áll. Az utóbbival ez idő szerint épen nem érintkezik, az elsővel pedig legfőkébb csak bizonyos határkérdésekben jelentkeztetének vélemény-különbségek; de ezek is inkább megegyezéshez, mint viszálykodásra fognak később vezetni. Ennélfogva mi sem volt természetesb, mint az, hogy a kormány részéről, midőn az uralkodók találkozására és a megfelelő miniszterek tanakodására készültek, a velük barátságos viszonyban álló olasz kormány-nak tudtára adatott, hogy semmiféle más céljuk nincsen, mint maguk között minden felleget elosztani és általános politikai kérdésekben, melyek az európai békére kell hogy vezessenek, egyértelmű eljárást tanúsítsanak.

Természetes, hogy mivel az egyik államban az állampolgárok legnagyobb része, a másikkban pedig azok jelentékeny része katolikus, a catholicismusnak jelenlegi, részint a pápaság és az olasz kormány egymás közti viszonyai, részint a vatikáni zsinat dogmatikus határozatai által megzavart körülményei anyagot szolgáltatnak két oly hatalmas ur multságára, melynek Bismarck herceg és Beust gróf.

Az is természetes, hogy ennek az eszmecserének eredménye az olasz kormánynak tudtára adatott, mert ezt különösen érdekelte, és nem forgott fenn ok a titkolódzásra.

Hanem valószínűtlen, hogy több történet, vagy több fogna történni. A szövetségek alapját mindig határozott cél képezi, és ez idő szerint nincsen a három hatalomnak határozott czélja, a miért szövetekezzenek. A római kérdés tekintetében sem történetet megállapodás, pedig a hit el volt terjedve, hogy e kérdés a tanácskormány tárgyat fogja képezni.

Némelyek azt is akarták tudni, hogy az osztrák-magyar és német kormány megegyezett abban, hogy a status quot Olaszországban törvényesnek ismerik el, de egyszerűs kimondatott, hogy a római egyház szervezetét és lényegét nem szabad megtámadni.

E tekintetben azonban biztossággal állíthatni, hogy mindkét véleményen lévőek tévednek. Az alpokontuli két kormány nem találkozott a végből, hogy ügyeinkbe oly mélyen keveredjék és az olasz kormány ninesen abban a helyzetben, hogy annyit igérjen.

Az olasz kormány bizonyára nem követelte és az osztrák-magyar és német kormányok bizonyára nem lettek volna hajlandók az olasz királynak jelenlegi helyzetét a pápával szemközt elismerni. Mert ez a nemzeti fejlődésnek következménye és ennek törvényszerűségét még semmiféle kormány sem ismerte el. A nevezett kormányok ép úgy gondolkoztak mint a többiek. A római kérdés reájuk nézve belügy, melynek fejlődését némi érdekekkel, de jóakarattal nézik.

Másrészt Olaszország a pápával szemközt nem kötelezheti magát többre, mint a mennyit a biztosítéki törvény tartalmaz. De az a kérdés, mely fölött osztrák-magyar és német kormányok megegyeztek volna, ép az említett törvényben megoldatlan maradt és most is nyílt kérdés.

Ellenkezőleg az olasz kormány a parlamenttel egyetértőleg oda működik, hogy 1866- és 1867-iki törvények a vallásos társulatok és más egyházi intézmények megszüntetéséről érvényre emelkedjenek, úgy szintén hogy az egyházi birtokok elkoboztassanak. E törvény keresztülvitele sok bajjal jár és el sem gondolható, mit fog a parlament e tekintetben határozni.

A mi tehát fönmarad csak arra szorítkozik, hogy mindkét kormány, ha abban megegyeztek, hogy Olaszországgal barátságos és bizalmas viszonyban akarnak élni, arra számít, hogy Olaszország a római kérdésben, mint eddig is, eszélyesen fog eljárni és annak általános jellegét ezental sem fogja megváltoztatni. Ily egyezményt Olaszország csak kedvezően fogadhatott; de ha így áll a dolog, akkor Franciaország tisztá, egyszerű és világos igazságot láthat benne, melyet irányadónak vehet.

Olaszországnak Franciaország iránti barátságos viszonyaira nem kell tekinteni, mert Olaszország nem követel egyebet azon államoktól, melyek barátságot keresik, mint azt, hogy belügyeibe ne avatkozzanak, a mennyiben az általános európai érdekekkel nem jönnek összeütközésbe.“

Bismarck, a pápa és a salzburgi conferentia.

A „Times“-nek berlini levelezője ezeket írja a czimzett lapnak: „Ily nehéz viszonyok között Bismarck tanácsosnak tartotta az ultramontánokat a felől tévutra vezetni, hogy nem ő legveszedelmesebb és legkibékíthatatlanságok. Ezen eszmétől vezéreltetve azon genialis ötletre jött, hogy részt vegyen a pápa sorsában. Előadta tehát Beust grófnak, hogy a pápa helyzetén javítani lehetne, anélkül, hogy Olaszország maradandó érdekeinek ártani kellene. Ugy látszik, mindenképpen azzal kezdte, hogy megkérdezte Beust grófot, ha vajon volna-e szándéka vele egyetemben felszólítani Olaszországot, hogy a pápának bizonyos engedményeket tegyen, melyek jöhetnek Victor Emanuel Rómában meghagyják, de a mellett az előbbi uralkodó tartózkodását a sz. városban tűrhetővé tennék. Mit ártana az, ha az olasz garancia törvény, mely a pápa szellemi felsőbbségét biztosítja, a keresztény trón tulajdonosának javára megváltoztatnák.

Mit ártana, ha az olasz parlament által hozott azon törvénynek, mely szerint a kolostorok saecularisatioja elrendeltetik, Rómára nem nyerne alkalmazást? Természetesen Olaszország meg fog kérdezni a legudvariassabb és leggyöngédebb módon, hogy hozzá akar-e mind ehhez járulni?

Talán Németország és vele egész Európa a szándékolt javaslatok elfogadása által a kath. hierarchia keblében a békét újra helyre állíthatná, vagy legalább mindenesetre nem fogna félreismerni ezen felszólítás indokait. Ezen nyilatkozatokat Beust gróf örömmel hallotta. Kettős előnyt húzhatna belőle. Az által, hogy a pápát maga iránt barátságosabb teszi, Ausztria ultramontánjait maga iránt lekötélné, és a Bismarckkal való operatíók által szembe szállna a catholicismus francia és római barátaival, kik neki sikamlós külpolitikát tulajdonítanak? A levelező erre elmondja, hogy Olaszország nem vonakodik ezen tanácsokat figyelemre méltatni és végül tiszta, határozott jelentéseket ad a három hatalomnak egymás-hoz való viszonyáról.

Tehát Bismarck Salzburgban az ultramontánok feje volt, és ő az, kinek a pápistákkal való kibékülés leginkább szívének fekszik. És a politikusok egy bizonyos osztálya még mindig azt varázsolja a világ szeme elé, hogy a német kancellár Salzburgban a liberalismus mellett lépett föl és a reakciónak halálos döfést adott. — Csak örültek és szemtelen politikai tányérnyalók képesek hasonlót, fájdalom, a nagyon is hiszékeny világ elé feltálatni. Lassankint, dacára a Bismarck közegei hazug gépezetének, a salzburgi tárgyalások fátyola átlátszóbb lesz, és ez által Bismarck hg. szerepe is érthetőbb lesz.

Egy bolgár kiáltvány.

Bukarestben a „titkos központi bolgár“ comiténak egy újabb kiáltványt merült fel, melyben ez áll: Bolgár testvérek! Az ottan kormány elhatározá, hogy új adókat vet ki. Mi többé az adó terhét el nem

viselhetjük, most is teljesen elszegényedünk, ezért az új tervet el nem kell fogadnunk. Ideje már felháznunk magunkat és saját sorsunk urává lenni. Kinek dolgozunk mi most? Az agáknak és basáknak — a mi vérszívóinknak. Minden hármukat a mi pénzünkön tartanak. Mi díjunk van ezért? Szolgátság, templomaink és zárdáink megablása, nőink és növeink megbecsztelenítése, nemzeti-ségünk elnyomása, miveltségünk kiirtása.

Bolgár testvérek! Mire kell a törököknek újra pénz? Hogy fegyvert kovácsoljanak, melylyel jármukban tarthassanak. Ne adjatok nekik egy fillért se többé! Ne higgyetek többé a szultánnak és a pascháknak, eléggé gyakran megcsaltak azok már titeket, — törököknek csak áruló szolgálhat! Ettől óvakodjatok, mert az árulók csak Ali pasának és Andrássy grófnak szolgálnak. Ez emberek azt mondják, hogy Oroszország minket a török igtától akar megszabadítani. — Ez hazugság. Oroszország nagy, és nincs szüksége Bulgáriára. Mit Oroszország előbb tett, azt hallgatással mellőzött, most csak jót tehet nekünk. Mi a szerbket illeti, tény, hogy velünk azonos érdekeik vannak. A kelet összes keresztény népei között egységnek, szeretetnek és összhangnak kell uralkodnia. Később mi mindnyájan szabadok és egyenjogúak leszünk, Schweitz mintájára fogjuk berendezni magunkat, a hol különböző népek szabadon és boldogan egymás mellett élnek. Saját erőnkre kell támaszkodnunk. Testvérek! Barátaink képezik fegyvereinket és seregünket. Készüljétek a harcra és fenjétek kardjaitokat! Feledjétek el, a mi minket elválaszt, állít-sátok helyre azon egyetértést, melynek hiánya fél ezred évvel előtt rabzsolgáská tett mindnyájunkat. Fegyverre! Fegyverre! Halál zsarnokainkra!

A kiáltvány aug. hó 2-én van kelteve, de a hely, hol nyomtatott, nincs megjelölve.

KÜLFÖLDI HIREK.

Brüsszel, sept. 13. A gépgyárak bezárattak; munkásokapok czirkálnak az utcákon.

Páris, sept. 12. Thiers, egy ikenetében a nemzetgyűléshez, le fog mondani a tized-pótlékról és a nemzetgyűlés szűnidejét bejelenti.

Stockholm, sept. 12. A király a rendkívüli országgyűlési ülészakot egy trónbeszéddel nyitotta meg, melyben hangsúlyozza, hogy az országgyűlés egyetlen feladata a hadsereg reorganisatioja leend.

Berlin, sept. 12. A „Kr. Ztg.“ egy cikkében mondja, hogy a salzburgi találka eredménye ujalog bizonyította, hogy Ausztria és Németország barátságos együttaladásra vannak utalva; mert együtt biztosíthatják az európai békét.

A „N. Fr. Presse“-nek jelentik Flórenczből, hogy a berlini és bécsi udvarok által az olasz kormányhoz intézett közlemények a két császár találkáját illetőleg szelfölötti barátságosak voltak, és elismerik azon szolgálatokat, melyeket az olasz kormány a béke és a rend érdekében tett.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, szeptember 15.

— A király Pozsonyban. Neszter főispán következő táviratot kapott hétfőn a király oldala melletti magyar minisztértől: „holnap 12. a király este 8—9 óra közt külön vonattal Pozsonyba fog érkezni s ott időz szept. 14-ig.“ A primási palota földszíntje már készen várta ő felségét, kit a pályaudvarnál valamennyi pozsonyi hatóság notabilitásai fogadtak. A pályaudvartól a palotáig az egyletek, czéhek s tüzoltóság tagjai képeztek falat, s az egész ut fényesen ki volt világítva. Igen nagy embertömeg szakadálán éljenzése üdvözölte a királyt, kit mára nagyszerű fáklyásmenettel szándékoznak megtisztelni. A király pozsonyi mulatásának időfelosztása nincs meghatározva, de az bizonyos, hogy jelen leend a hadgyakorlatokon.

— A képviselőház csütörtökön szept. 14-kén d. e. 11 órakor üléseit megkezdette.

— Az országgyűlési képviselők közül eddig oly kevesen vannak Pesten — írja a „P. N.“ sept. 14-ről — hogy kérdés vajjon a ház határozatképes lesz-e? Különösen a haloldal részéről hiányoznak sokan. Deák Ferencz már két nappal azelőtt érkezett meg, 13-kán este pedig Ghyocy Kálmán is megérkezett.

— Nagy-Szebenben az érseki jubileum alkalmával m. h. 30-án a legelőkelőbb román tekintélyek közül értekezletet tartottak, a mikor is Metian esperes indítványára kimondatott, hogy ezután activ politikát fognak folytatni és a lehetőleg egyetértésre törekcszenek a magyar-elemmel. Ezen határozatnak csak két résztvevő, Hanea esperes és Román ur, voltak ellene. Az értekezlet megbízottakat küldött ki az ország mindazon részeibe, a hol románok laknak, — ezen program terjesztésére. Részletes program csak azután fog megállapíttatni, miután ezen megbízottak jelentést tesznek az összes román népség hangulatáról.

— Kolozsvár város szervezőmunkáló bizottságának tagjai lettek: Dr. Békési Ferencz, Berde Áron, Csulak Dániel, Demeter Károly, Fekete Pál, Filep István, Finály Henrik, Dr. Fischer Lajos, Dr. Gálly Endre, Hajós János, Dr. Haller Károly, Halmágyi Sándor, Dr. Hintz György, Hirschfeld József, Ince Mihály, Kállai Lajos, Korbuly Bogdán, Kerekes Márton, Keresztes Mózes, Kiermayer Károly, Krémer Ferencz, Lugosi József, Márai János, Mikó Lőrincz, Nagy Péter, Pál Sándor, Papp József, Rosescu Vasile, Ruscsa János, Sándor József, Sárkány Ferencz, Schütz János, Simon Elek, Dr. Szabó József, Szász Domokos, Tamási János, Ifj. Tauffer Ferencz, Tömösvári Miklós, Ürmösi Sámuel, Vizi Endre. Ezek mind 69-től 55-ig való szavazatot nyertek egyen-egyen. Nyertek ezenkívül még hatvanketten csekély számú szavazatot, melyek legnagyobb száma 17 s a többi lemegey egészen 1-ig.

— Szintársulatunk f. hó 28-án végzi be Tordán az előadásokat s aztán haza tér. Az új tagok ugyane hó 25-ke körül már érkeznek, miután a szinidény october első napjaiban kezdetét veszi.

— A pesti nemzeti színház szárnyépületében kiűtött tűz nagy károkat okozott, bárha a tüzoltóság s a színészek nagy önfeláldozással dolgoztak, még a nők is huzták a szivattyukat. Midőn a tűz kitört a színészek és színésznők az öltözőben voltak, mely a tűz színhelyéhez legközelebb volt, Felekiné assz. felbomlott hajjal menekült ki, s egy bérkocsiban keresett menedéket. Rákosi Szidi k. a. elájult s ugy kellett a színházból elvitetni. Emberélet nem esett a tűz áldozatául, bár beszéltek, hogy egy kis fiu benn égett volna. Magát a színházat megmentették, a díszletek azonban majdnem mind elégettek; de a ruhákat megmentették. A leégett mellékeépületeket nem számítva a kárt 20—30 ezer forintba tehető, írja a „P. Napló.“

— Bittó István igazságügyminiszter kinevezése és a képviselőegri lemondása folytán f. hó 9 és 10-én Abruabányán új választás történt, mely alkalommal Bittó 224. szavazattal országgyűlési képviselővé választott, míg ellene egyetlen szavazat sem volt.

— Kis-Zomborban, Torontálmegyében kir. távirdaállomás korlátolt nappali szolgálattal megnyitottatott.

— Gróf Haller Ferencz leányát Haller Irene grófnőt sept. 11-én vezette oltárhoz báró Aichelburg Lotár. Boldogságot a szép frigyhez.

— Bismarck Reichenhallban. Beust gróf f. hó 9-én érkezett Reichenhallba Bismarck gróf kíséretében. Bismarcknál ebédelt, azután Hoffmann osztályfőnökkel együtt Salzburgba tért vissza. Bismarck herczegnek megérkezése alkalmával idevaló polgárok leányai koszorukat és virágokat nyújtottak át; a helység hatósága küldöttsegileg üdvözölte őt, igen sok épület bajor és német zászlókkal volt földszíntje. Este Bismarck herczeg ablakai előtt zenével tisztelegtek, a fürdői zenekar a császárhymnust, a porosz nemzeti hymnust és a Wacht a Rheint játszott. A második darab után megjelent a birodalmi kancellár a Hotel Purkert balkonján, megköszönte a tiszteletet, és a jelenlévőket felszólította, hogy a fejedelmet, a bajor királyt éltsessék. Miután a nép a „Wacht a Rhein“-t elénekkelte, Bismarck újra szót emelt és ekként szólt: „Valahányszor németek e dalt éneklik és a haza egységének és függetlenségének örvendenek, mindannyszor hálás elismeréssel kell megemlékezniök a német hadseregről, melynek mindannyian a haza egységét köszönik. Felszólítom önöket, hogy a hadsereget, a bajor, porosz és a többi éltsessék.“ Egy valaki a népből erre Bismarck érdemeit beszélte el és a jelenlévőket felszólította, hogy a német császárt, a hazát, a hadsereget és a birodalmi gyűlést éltsessék. A tüneményt tüzijáték zárta be.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Sept. 14-ről: 5% Metalliques 58.75. 5% Nemzeti kölcsön 68.70. 1860-diki államkölcsön 98.—. Bankrészvények 762. Hitelrészvények 288.40. London 117.70. Ezüst 178.85. Cs. kir. arany 5.69. Napoleonor 9.45.

Földterhermentesítési kötvények: Magyar 79.50. Temesi 76.—. Erdélyi 76.—. Horv.-Slavon —.—.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

V. Beküldetett. 15. Minden betegnek erő és egészség, orvosság és költség nélkül.

Revalesciére du Barry Londonból.

Minden betegség gyógyítása gyógyszer és költség nélkül a delicat Revalesciére du Barry által Londonból, a mely gyermekeknek és felnőtteknek 50-szer megtakarítja a gyógyítási költséget.

72,000 gyomor-, ideg-, altesti-, mell-, tüdő-, gége-, hang-, lélegzés-, mirigy-, vese- és húgyhólyag-baj gyógyítása, a miről kívánságra másolatok ingyen és bérmentesen küldetnek.

Sz. 683. 2—3

Hirdetmény.

A nagybányai magy. kir. jóság-igazgatóság részéről közhítté tételik, miszerint a nagyméltóságú magy. kir. pénzügyminiszterium f. évi július 30-án kelt 55,608 számú intézménye folytán következő kincstári birtokok, az első rovatban kijelölt időkből, az illető község helyszínen, nyilvános ofert tárgyalás és szóbeli árverés után, a legtöbbet ígérőnek, felsőbb helyi jóváhagyás fenntartása mellett, — örök áron el fognak adni — és pedig:

árverés napja 1874. november hó	helység	illetékes közigazgatási hatóság	eladandó birtok					kikiáltási ár
			épületek	a földök részletezése	szántó	rét	erdő	
adár	ház	cselák	hát	hát	hát	hát	hát	hát
2 és 3	Kápolnokmonost.	Kővárvidék	1	1	1	—	—	325
3-án	„	„	—	—	—	152	1581	60
3-án	Váad	„	—	—	—	21	204	1088
5-én	„	„	—	—	—	16	28	960
5-én	Remeté	„	—	—	—	3	630	146
6-án	Kis-Fentős	„	—	—	—	121	690	7963
7 és 8-án	Kis-Nyires	„	—	—	—	28	1525	95
9 és 10.	Restolcz	„	—	—	—	59	812	58
12.13s14.	Lemény	„	—	—	—	59	356	72
15.16s17.	Pirósa	„	—	—	—	8	1210	470
19-én	Varaju	„	—	—	—	2	1200	1374
20-án	Nagy-Buny	„	—	—	—	41	1400	2773
21.22s23.	Zsugasztra	„	—	—	—	—	3	483
26-án	Dombi-rét	„	—	—	—	—	6	250
26-án	Iratvány	Felsőbánya	—	—	—	—	—	309

Az eladásra vonatkozó feltételek a Tek. kövárvidéki hatóságoknál és a nagy-bányai uradalmi hivatalnál megtekinthetők.

Kelt Nagy-Bányán, augusztus 31-én 1874.

A m. k. jóság-igazgatóságtól

Pályázati hirdetés.

A maros-ludasi felekezetenélküli iskola tanítói állomásra, melylyel 400 frt évi fizetés jár, s jövő hó 1-ső napján elfoglatható Okmányolt folyamodványok, melyekből pá-

(265) lyázó kora, tanulmányai, de különösen a hazai nyelvek tökéletes birása kitűnjenek e hó 25-ig ezen iskolásokhoz beadandók.

A „maros-ludasi iskolásoknak“ szeptember 10-kén 1874 tartott üléséből.

Hantz Pál, elnök. Szabó Sándor, jegyző.

Részlet-jegyek
12 o. é forintjával.

ELADÓ FA.

Gyaluban a gr. Bánffy részesek raktárában kapható tűzfű, jó minőségű és jól őrölt. Ara egy kurta ölnék 10 forint. Utalványokat válthatni Kolozsvárt sétaterutca 16 szám alatt Mikó Lőrincz házában.

Ny. Gámán János örököseivel Kolozsvárt.

Gép-mérnök Bollinger Ferencnek Bécsben ujan javított leggyakorlatibb s az újabb időkben legkeresettebb hordozható-jégpinczék

gyára, ajánlja legjelesebb jégpinczéit sör- és bornak, sat. jég-hűsítő-készülékeit étkek, tej, hus, zsiradékok sat. elvevése; viz-hűsítő-készülékeit, fagyalt-gépeit és tartóit fagyalt számára, aránylag legújtanysabb árban. Ajánlja továbbá a fennebbi czég jeles fém pezsgő és önzegző csapjait és hordó-dugóit, pincze-felvonóit jégkészülékekkel és a nélkül, igazításokat is elfogad, valamint régi csapokat és dugókat újakkal becserél. Megrendeléseket a fennebbi tárgyakra, valamint teljes vendéglői és korcsmai berendezésekre elfogad, pontosan és jutányosan teljesíti s mintalapotok árjegyzékkel együtt kívánságra megküld. Megrendeléseket kéri a „gyári főraktárhoz Wieden, Heumühlgasse 2. sz. Bécsben“ intézni.

Legújabb összeállítások,

20—20 részvényes játszik:
20 darab magyar díj-sorsjegyre és 2 darab braunschweigi sorozatos sorsjegyre,
15 havi 10 frtos részletfizetés mellett;
20 darab magyar 50 ftos díj-sorsjegyre és 1 darab braunschweigi sorozatos sorsjegyre,
15 havi 5 frtos részletfizetés mellett;
20 darab 1864-ki 50 ftos sorsjegyre és 1 darab braunschweigi sorozatos sorsjegyre,
17 havi 6 frtos részletfizetés mellett;
20 darab török 400 frankos sorsjegyre és 1 darab braunschweigi sorozatos sorsjegyre,
15 havi 7 frtos részletfizetés mellett.
Csak oly sorsjegyeket választottunk, a melyek a legelőnyösebb nyereség-es-hetőséggel tünnek ki, s a nyereség-es-hetőséget emeli a sorozatos sorsjegyek hozzáadása, a melyekkel már a szeptember 30-ki húzások 150,000 fra ezüsten (adómentesen) játszanak a résztvevők, s a melyekkel feltétlenül nyerniök kell. A nyereségm közpénzben fog elosztatni s ezen kívül a résztvevők minden részlet fizetése után, a fennkijelölt eredeti sorsjegyeket egyedül birtokukba kapják.
Akármely társulatra egyedül beléphetni a két első részlet beküldése mellett.
Hitelintézetű igérvények az október 1-iki húzásra, főnyeremény 200,000 ft. 3/4, ft. és helyeg.
a „Mercur“ igazgatóságának váltólevele Bécs, Wollzeile 13 sz.
8—10 (248)

Melléklet: Borza István őszi és téli időszaki jelentése.